

6. Доманський В.А. Музейна справа // Ветеранський вісник № 9. – К.: Основа, 2013. – 864 с.
7. Музеєзнавство: словник базових термінів / укладач-упорядник Л.М. Міненко: за заг. ред. к.і.н., полковника Карпова В.В. – К.: Фенікс: Національний військово-історичний музей України, 2013. – 152 с.
8. Велика Л.П. Музейне експозиційне мистецтво: Монографія /Харк. держ акад. культури. – Х, 2000. – 159 с.: іл.
9. Велика Л.П. Роль образної побудови експозиції у системі музейної комунікації / аспект розбудови української школи музеєтворення / Автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.08./ Харк. держ акад. культури. - Х, 2000. – 20 с.
10. Основи пам'яткознавства / Під заг. ред. Гріффена Л.О., Титової О.М.: кол. авт: Гаврилюк О.Н., Гаврилюк В.О. [таін.].: Центр пам'яткознавства України: УТОПК, 2012. – 380 с.
11. Искусство современной экспозиции: Выставки. Музеи /Науч.-исслед. ин-т теории и истории изобразит. искусств акад. художеств СССР: Под ред. Толстого В.П. Воронова Н.В. - М: Сов. художник, 1965. – 156с. 24 л. илл.

Лисейко Ярослав Богданович
к.і.н., асистент кафедри історії України та етнокомунікації
Національного університету «Львівська політехніка»

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ІСТОРІЇ СТАРОДАВНІХ ГРЕЦІЇ ТА РИМУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “МУЗЕЄЗНАВСТВО ТА ПАМ'ЯТКООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ”

Вивчення студентами курсу історії стародавніх Греції та Риму асоціюється передусім з історичними факультетами українських класичних чи педагогічних університетів. Однак із появою нових спеціальностей гуманітарного профілю в системі вищої освіти України актуальною стає проблема як саме пристосувати викладання згаданої дисципліни для студентів спеціальностей, що пов'язані із ремеслом історика та передбачають у тій чи іншій формі вивчення античної історії та культури.

У Львівській політехніці вже в 2013 р. відбувся перший набір студентів на спеціальність «Музеєзнавство та пам'яткоохоронна діяльність». Крім спеціальних вузькопрофільних дисциплін, студенти цього напряму вивчають предмети загального історичного профілю, які викладають для слухачів історичних факультетів. Одним із таких навчальних предметів є курс «Історія і культура стародавніх Греції та Риму», що згідно навчального плану вивчається студентами на першому курсі першого семестру.

Мета навчальної дисципліни полягає в опануванні студентами змісту та основних закономірностей культурного, соціально-економічного та

політичного розвитку античного суспільства [2, с. 3]. Оптимальний шлях висвітлення даної дисципліни, який сьогодні домінує у світовій науці і педагогічній практиці – не фактологічний або соціологічний, а цивілізаційно-гуманітарний. При цьому в центрі уваги опиняються комплексні характеристики древніх суспільств з особливою увагою до культури і релігії, до людини, її поведінки, способу життя та ментальності. Виходячи з мети і обраних підходів викладання, систему навчання студентів греко-римської історії та культури можна розглядати як спеціально організований, цілеспрямований, динамічний, інноваційний, адаптований до реальних умов розвитку освіти процес, який дає можливість суттєво підвищити результати і компетентність студентів [3, с. 6].

Курс історії і культури стародавніх Греції та Риму включає 8 лекцій і 8 практичних занять, що в комплексі становить 32 години навчального навантаження, що у рази менше ніж на історичних факультетах. Виходячи з обсягу навчального навантаження, а також з того факту, що дисципліна у даному випадку носить загальноосвітній характер, при викладанні курсу слід іти шляхом певного «спрощення», оминаючи складні дискусійні моменти і надмірне використання фактологічного матеріалу. Однак при цьому дисципліну потрібно зводити не лише до спрощеного викладу фактів, історичних процесів та явищ доби античності, а слід демонструвати процес дослідницької думки при відтворенні становлення та розвитку античної культури, що необхідно для формування у студентів навичок історичного мислення [1, с. 9].

Важлива проблема постає при спробах максимально ефективно скомпонувати навчальний матеріал такої складної дисципліни: як саме спрощений виклад матеріалу, опертя переважно на підручник не перетворити на просте відтворення студентами навчального матеріалу. Однозначність подачі матеріалу і представлення висновків, відсутність посилань на літературу і джерела, що характерно для навчальної літератури, не дозволяє студентам познайомитись із процесом дослідження і не забезпечує достатню проблемність в аналізі процесів і явищ, що вивчаються. Таку проблемність може забезпечити лише робота з науковою літературою: монографіями, статтями та історичними джерелами.

Важливою обставиною є той факт, що курс «Історія і культура стародавніх Греції та Риму» вивчається на першому курсі, коли в студентів формується усвідомлений інтерес до тих чи інших напрямків історичного знання [4, с. 38]. Водночас саме під час вивчення курсу студенти починають вперше ознайомлюватись із загальноісторичними поняттями і термінами, тим апаратом, з яким їм доведеться працювати у наступні роки як майбутнім фахівцям.

Якщо в основу подачі лекційного матеріалу переважно покладений хронологічний принцип, то в основі семінарських занять лежать як

хронологічний так і проблемно-тематичний принципи. Семінарські заняття дозволяють актуалізувати опорні знання, отримані студентами під час лекцій та опрацювання літератури і є логічним продовженням поступового засвоєння матеріалу. Важливою метою практичних занять є ознайомлення студентів із матеріалами джерел з історії стародавніх Греції та Риму.

Проблема, що постає перед викладачем при плануванні практичних занять з історії стародавніх Греції та Риму – це ступінь використання та інтерпретації історичних джерел. Обсяг навчального навантаження дисципліни і специфіка майбутнього фаху студентів-музеєзнавців не дозволяють у такій самій мірі працювати з історичними джерелами, як це відбувається у процесі навчання на історичних факультетах. Тим не менше, ознайомлення та робота студентів з базовими джерелами має бути присутня – мова передусім про опрацювання «Ілліади» та «Одісеї» Гомера, «Історії» Геродота, законів XII таблиць, праць давньоримських істориків і політиків. Для студентів-музеєзнавців ці джерела важливі не лише з точки зору інформаційного навантаження, але і як культурний продукт тої епохи, в яку вони були створені, як історичні артефакти, з якими дослідник працює з точки зору музеолога чи культуролога.

Таким чином, викладання курсу історії стародавніх Греції та Риму для студентів спеціальності «Музеєзнавство та пам'яткоохоронна діяльність» виходить із тези про роль курсу в системі професійної підготовки студентів. Курс має забезпечити не лише базові знання про історію та культуру античності, але й сформувати уміння та навички, необхідні як для подальшого процесу навчання так і для повноцінного становлення фахівця в галузі музеєзнавства чи охорони пам'яток. Пошук теоретичних концепцій і методичних систем викладання історії стародавніх Греції та Риму для студентів спеціальності «Музеєзнавство та пам'яткоохоронна діяльність» знаходиться в процесі динамічного розвитку. Вивчення не лише історії, але й культури античності для майбутніх музеєзнавців стимулює апробацію методик, які передбачають здобуття історичних знань через актуалізацію знань культурології та пам'яткознавства.

Список джерел та використаної літератури:

1. Дементьева В. Антиковедение в вузе: обеспечение конструктивного и аксиологического характера образования // Материалы научной конференции “Антиковедение в системе современного образования”. – М., 2002. – С. 9.

2. Історія стародавніх Греції та Риму: плани семінарських занять та методичні поради для самостійної роботи студентів бакалаврів спеціальності «Музеєзнавство та пам'яткоохоронна діяльність» / уклад.: Я.Б. Лисейко. – Львів, 2014. – 18 с.

3. Кулікова Л. Класична греко-римська міфологія та культура в системі шкільної історичної освіти. Автореферат дисертації на здобуття наукового

ступеня доктора педагогічних наук / Кулікова Лілія Борисівна. – К., 2006. – 40 с.

4.Мартемьянов А. Из опыта преподавания истории античного мира в Харьковском университете // Материалы научной конференции “Антиковедение в системе современного образования”. – М., 2002. – С. 38.